

Tas Latweefchu draugs.

1845. 1. Februar.

5ta lappa.

J a u n a s s i a n a s.

Is Peterburgēs. Augsti zeenigs Keisers 24tā Janwar pahr wissu sawu walstibu irr islaidiš scho grahmatu, kas no Wahz' wallodas pahrtulkota Latweefchu wallodā tā skann: „Mehs Nikolai, tas pirmajs, keisers un patwaldineekš wissas Kreewu walstibas u. t. j. pr., pasluddinajam wisseem sameem ustizzameem appakschneekem tā: 16tā scha Janwar-mehnescha deenā irr pehz Deewa, ta Wissuwaldiraja, prahta muhsu mihla brahta-meita, ta seelwirstene Elisa bet Mikailowua, ta walbidama herzoga no Nassauēs Adolfa laulabts draugs, tik to bija neddelās nahkuse, sawā seedu laizina, saweem wezzakeem un mums par gauschahm behdahm, aismiggufe. Scho jaunm, atkal no Deewa muhsu keisera-naimam usliktu behdu wisseem saweem ustizzameem appakschneekem pasluddinadami, kas muhs tik skaidri atgahdina, ka mums ne senn pascheem mihlajs behrns aismigge, — mehš essam pahrllezinati, ka winni mums lihds Deewu pecluhgs, lai Deews tai aisgahjuschai dwehselei tur muhschibā dohd sawu meeru. — Isladam scho grahmatu Peterburgē, 24tā Janwar-deenā tanni 1845tā gaddā pehz Kristus peedsimschanas, un 20tā gaddā, kamehr waldam.

Noslahpufchi, wisswairak zaur ohgtu twaifeem, irr aisepehrnaja gaddā par wissu Kreewu keisera walstibu 433 zilweki; prohti: 218 wihrischki, 67 seewischki un 148 behrni. Sewischki tannis mallās, kas us seemefa puffs, wairak, ne kā zittās, kur filts gaisf, irr woi naimds, woi pirtis, woi rihjās zaur nikneem twaifeem aisgahjuschi; bet filts semmēs atkal wairak zaur duhmeem nomirruschi tannis bedrēs, ko laudis sew tur preeksch magasihnehm sataisa, isbedsina-dami. Jggauwu semmē, kā jau Latweefchu draugs sawā laikā no turrenes sluddinaja, eekahpe peez semneeku behrni, kad leeli ne bija mahjās, bailodamees eeksch kastes un tur noslahpe. Karkowes gubbermentē eekritte meitina no 11 gaddeem kahdā leelā traukā, kas peeberts ar ehrtu putrainu, un turpatt noslahpe. Leelis pulks zilweku arri to gaddu atradde nahwi, eekahpuschi woi dsilās alkās, woi tahdōs pagrabbōs, kas ilgi stahweja aisslehati. — Zaur biffseem jeb zitteem schaujameem rihkeem gallu dab bujuschi 75 zilweki, no kurreem bija 53 wihrischki, 10 seewischki un 12 behrni. Zaur zirreem, iskapteem, nascheem u. t. j. pr. nomirre 16 zilweki, prohti: 9 wihrischki, 2 seewischki un 5 behrni. Sewischki ja-nemim

Fig. 7. No. 24.

wehri, ka Riives gubbermentē weens semneeks, kas few buddeli bija eebahsis asoti, staigaja, fluhpe un, nokrisdams, zaur buddeles gabbaleem few tā eewainoja, ka paliffe us weetas. Tā patt arri dauds labba warr mahzitees no ta, ka Tobolffes gubbermentē weene firms wihrs secmas laikā brauze us upmallu, tur pahrraudsicht sawus ismestus sibklus; atpakkal dohdamees, eelikke! dselses stangi sawās kammanās, ar assu gallu few peegreestu; leelzetta brauzoht, kammanas eegahsahs bedritē, un stange, prett semmi krisdama, ar assu gallu eeduhrahs wihra fahni, to us weetas no-beigdama.

Stahsti pahr Kanaäna semmi,
 farakstiti no weena, kas pats to semmi zaurstaigajis.

Ohtra nodalja.

Ohtra rihta mehs gahjam to basnizu apluhkoht, kas, kà salka, tai weeta us-taifita, kur muhsu Pestitajs kappā gullejis. Winna irr itt leela, un wiffas tahs weetas, kur muhsu Pestitajs irr zeetis, schē eesihmetas; jo winna wihs pascha Golgata-kaina buhweta.

Basniza eegahjuscheem, mums waijadseja tam saldatam, kas tē stahweja, to noliktu naudu nodohht, jo bes tam ne weens zilweks ne teek eelaisis. Ne tahs no dur-wim eeraudsijam marmela-akmini, wihs kurra Jesus lihkis, kà teiz, effoht gullejis, kad Zahseps no Arimatias un Nikademus to swaidijuschi. Pa kreisu rohku pats tas kays irr redsams; isskattahs kà masa ehka. Rahdas kahpes semmē kahpuschi, eenahzam masā kambari, kur mums waijadseja kurpes nowilkt, un tur, zaur itt sem-mahm durtinahm gahjuschi, mehs nu nahzam tai weeta, kur tas Kungs pehz grub-tahm zeeschanahm trihs deenas atdusse. Kays irr septin pehdas garsch un tif pat plats; seenas irr ar baltu marmela akmineem isliktas, un tā ar gaisch sillu sishda-drehbi pahrwilktas. Tē atrohdahs diwi pehdas augits un peez pehdas garschs ak-mins, wihs kurra arri ta Kunga meesas effoht gullejuschas. Schis akmins tohp ikdeenas ar pukkehms apkaisihts un ar rohshu uhdeni aplaisihts. Diwdesnit sudraba lukteri schē arween degg, to wezzōs laikōs dahwinajuschi; un mums azzis no ta lee-la spihduma apsihbe. No wiffehm mallahm schē atnahk laudis, scho weetu apluh-koht, un zellōs mettuschees pecluhgt to mihtu Pestitaju, kas arri preeksch winneem schē gullejis un, peezeldamees, nahwi uswarrejis. Wehl tē basniza dauds zittas swehtas weetas rahda; prohti: to weetu, kur tas stabs stahw, pec kurra Jesus schaufis; kur tee karrā-wihri pahr winna drehbehm kaulinus mettuschi; kur winsch sehdejis, kad tam to chrkschu-krohni uslikkuschi. To weetu, kur tas krusis stahwejis, apsih-me zaurums, kas ar sudraba mallu apkalts, un ne tahs no turrenes us branga al-tara eesch 50 sudraba lultureem swezzes degg. — Tee muhki, kas scho basnizu apwakte, dñhwo tē patt basniza masōs tumschōs kambardōs. D. R.

P a t e e f i g s s t a h s t s.

Urhshu fehnisch Wridrif, tas ohtrajs, kahdu deenu ar maseem pulksteni-scheem sauze sawu sullaini, kas preeksch-kambari fehnina pawehleschanas gaidija;

bet sullainis wis ne atnahze. Tad fehnisch attäisa durwis un atrohð sullaini pee seenas eegulluschu. Get winnam wirsü, to pamohdinah; bet eeranga, ka grammatas stuhrite no sullaina swahrka fesches issteepjahs. Gribbedams sinnaht, kas tanni grammatä bija rakstijis, fehnisch to iswelf un lassa. Grammata bija no puischa mahtes, kas deklam par to karsti pateize, ka winsch tai no sawas lobnes naudas bija atstellejis, ar mihligu prabtu winnas behdas atweeglinadams. Mahte beidsot no wiffas firds wehleja, lai Deews winnam simtfahrtigi atmaksot wiffu to labtu, ko winsch tai effot darrijis. Kad fehnisch bija zaurlassijis grammatu, tad winsch fluffinam atpakkal gahje sawä kambari, panehme kahdus selta-gabbalus, tohs eerinne eeffsch papibra un libds ar to grammatu eebahje sullaina feschi, tä ka schis ne fo ne nomannija. Atkal appakkal nahzis sawä kambari, winsch nu tik dikti sauze sullaini, ka schis no meega pamohdees ahtri atkrehje. „Tu labbi effi isgullejis“, — tä fehnisch usrunnaja jaunelli. Schis paprecksch gribbeja aisbildinates, bet ne sinnoht ko runnaht jeb darriht, winsch rohka mette feschi, un, uscedams tur to nandu, istrubkabs. Nandu rohka turredams, winsch nobablis skatshs us fehniu, affaras winnam nahl azzis un ne weenu wahrdinu ne spehj isfazjht. „Kas tewim irr?“ fehnisch saktä. „Ak sechbligs fehnisch“, — tä puisis atbild trihzedams, un zellös mesdamees, — „man laikam zitti ar scho naudu gribb pasuddinah; es ne sinnu, ka tas tizzis mannä feschi.“ — „Mihlais draugs“, — tä fehnisch apmeerinaja puischa bailigu firdi, — „Deews saweem mihsteem meega peeschfir to labtu. Reinn' to naudu un aistelle to sawai mahtei, sakti winnai arri simt dauds labbas deenas no mannis un eepreezini winnu ar to sinnu, ka es us preckschu par winnu un par tewi gribbu-gahdahr.“ F. R.

Palihgš ihstenä laikā.

Paqahjuscha gaddu simtena beigās dšihwoja Wirtembergeru fehnina walši kahdā zeemā ammatneekš, kam desmit behrni bija. Gan grubii nahzahs wihram, tahdu pulzinu gohdigi ar saweem ammata darbeem weturrecht; bet winsch wiffa prabhä sawu zerribu nolikke us tā, kas wiffas lectas spehj. Un tas arri winnu ne atstahje, bet winnam un winna laulatam draugam palihdseja wiffas grubtibas uswarreht un gohdigi zaurtik. Tattchu tanni 1800tā gaddā winnu nasta parahdijahs jo grubta. Wiffas ehdamas lectas palikke lohii dahrgas, un prohti: dirreis dahrgakas, ne kā paprecksch; un jebchu gan winsch sawus ammata darbus jo zeeschi un schigli strahdaja, tattchu ne warreja tik dauds nopelnih, kā wajadseja precksch pahrittkas. Kahdu deen' paschā Mai-mehnesti winneem tahda nobie usnahze, ka ne kummosis maises wairs ne bij' mahjä, nedš arri kahds grassis atraddahs kabbatā. Tad nu raudadami abbi wezzaki nokritte us zelleem un Deewu luhdse ar tahs dseemas wahrdeem, kas tā eesaklaks: „Ustizzees Deewam wiffas lectas“ u. t. j. pr. Schahs dseemas septita persche skann tā:

Ustizzees Deewam badda-behdās,
Tad jan bads tewi ne, nokaus!

Handwritten signature

Deems reds, ar ko ta firds tew ehdaß, —
 Winsch no scha pohsta tew israus.
 Kad druwäs maifi ne augtu,
 Tad akmimi to isdohtu.

Tas notifke no pascha rihta. Ap pussdeenu tas wezzakajs dehls, sehns no 10 gaddeem, fazzija, winsch eeschoht us uppes mallu pehz swirgsdehm, ar ko to teffu pee durwju fleegsna pataisihl labbaku un fausaku. Mahte to ne gribbeja laisi, teikdama, ka tam spehka peetrubkschoht ta pehz, ka pa wissu deenu wehl ne ko ne bij ehdis. Bet sehns ne likkähs peerunnatees un aisgahje pahr tiltu pahri turp, fur swirgsdes bijdabbujamas. Bet tik ko pirimo fitteenu ar sawu wahli fitte us swirgsdiu akmini, të jauns un smuks dahlderis is swirgsdehm eelehze winnam traunkä eekschä! Ak tawu preeku! Sehns azzumirkli aststahje jawu darbu un tezzeja wezzakeem scho preeku sluddinaht un to dahlderis eedoht. Sinnams, ka ir wezzaki pahr to gauschi preezajahs, un kad ne dabbuja sinnaht, kam tas dahlderis peederroht, tad winni atsinne, ka tas pascha Deewa sinna un padohms bijis, winnus us tahdu brihnischfigu wihsfi glahbt un ka tas pehz winnu luhgschanas wahrdeem un tizzibas no afimneem maifi winneem isdewis.

N. L.

(Zschai un Atai lappai pawaddons no weffela bohena, fur atrohdaß: I. Zettorta apzerreschana pahr stahsteem no Ahbraäma. II. No tahm jaunohm rihta- un wakkara-luhgschanahm tahs festdeenas luhgschanas preeksch pirmas neddelas.)

Siuna, zil naudas 31. Janwar-mehn. deenä 1845 eeksch Rihges maktaja par daschahm prezzehm.

Par	Maktaja:	Subr. nauda. Kb. R.	Par	Maktaja:	Subr. nauda. Kb. R.
1	puhru rudsu, 116 mahrziaus smaggu	1 35	1	pohdu (20 mahrzineem) wasku . . .	7 20
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1 15	—	tabala	75
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	2 25	—	fireesta	2 60
—	ausu	70	—	dselles	75
—	sirnu	1 80	—	linnu, frohna	1 50
—	rupju rudsu-miltu	1 50	—	— brakka	1 20
—	bihdeletu rudsu-miltu	2 10	—	kannepu	75
—	bihdeietu kweeschu-miltu	3 30	—	schfihlu appinu	2 —
—	meeschu-putrainu	1 80	—	neschfihlu jeb prezzes appinu	1 20
—	eefala	1 25	—	muzzu silu, egku muzzä	6 25
—	linnu-sehklas	3 50	—	— laedu muzzä	6 50
—	kannepu-sehklas	1 60	—	smalkas sahlis	4 10
1	wesumu feena, 30 pohdes smaggu	3 50	—	rupjas valtas sahlis	4 50
—	barrotu wehrschu gaku, pa pohdu	1 —	—	wahli brandwihna, pusdeggä	8 50
			—	— dirdegga	10 —

Wrihw drikkelt. No Widssemes General-gubbernementes pusses: Dr. C. E. Napierofky.